

Dnr Af-2016/0047 7294

Datum: 2017-02-08

Avsändarens referens: Ju2016/09057/EMA

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande: Stärkt ställning för arbetskraftsinvandrare på arbetsmarknaden SOU 2016:91

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen tillstyrker förslagen som läggs fram i betänkandet av *Utredningen om åtgärder för att stärka arbetskraftsinvandrares ställning på arbetsmarknaden*.

Utöver förslagen i betänkandet vill Arbetsförmedlingen lyfta att myndigheten har behov av direktåtkomst till uppgifter om tredjelandmedborgare från Migrationsverket för att enklare kunna kontrollera rätten för dessa att arbeta i Sverige. Detta behov omfattar uppgifter om personer som är inskrivna på Arbetsförmedlingen.

Utgångspunkter för yttrandet

Arbetsförmedlingen ska verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att bidra till att stadigvarande öka sysselsättningen på lång sikt. Givet den förväntade demografiska utvecklingen under kommande år, med en minskad inrikes född befolkning i arbetsföra åldrar (16-64 år), leder detta till att myndigheten anser att det finns behov av en positiv nettoinvandring i arbetsföra åldrar som kommer i sysselsättning för att försörjningsbördan inte ska öka. En närmare beskrivning återfinns bland annat i rapporten *Nettoinvandring, sysselsättning och arbetskraft - utmaningar för morgondagens arbetsmarknad* (2015).

Utöver att arbetskraftsinvandringen från tredjeland utgör ett direkt tillskott till sysselsättningen i Sverige utgör den därtill, tillsammans med arbetskraftsinvandringen från EU/EES och Schweiz, en möjlighet för svenska arbetsgivare att minska sin arbetskraftsbrist. Enligt Arbetsförmedlingens senaste prognos,

Arbetsförmedlingen

BESÖKSADRESS: Hälsingegatan 38

POSTADRESS: Arbetsförmedlingen

113 99 Stockholm

Tel: 0771-600000 | Fax: 08-508 801 99

E-post: arbetsformedlingen@arbetsformedlingen.se
arbetsformedlingen.se

Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2016, ökar bristen på personal inom både privat och offentlig sektor. Arbetsförmedlingen anser därför att det är viktigt att regelverken för arbetskraftsinvandring inte inverkar negativt på arbetsgivares möjlighet att rekrytera personal från tredjeland.

Samtidigt vill Arbetsförmedlingen understryka att det är viktigt att missbruk och utnyttjande av arbetskraft stävjas eftersom det motverkar en välfungerande arbetsmarknad.

Ställningstagande

Arbetsförmedlingen tillstyrker förslagen i betänkandet utifrån bedömningen att de samlade förslagen i utredningen kommer att stärka arbetskraftsinvandrarers ställning på arbetsmarknaden utan att väsentligt försämma för arbetsgivares möjligheter att anställa från tredjeland.

Arbetsförmedlingen vill i detta framhålla två saker. För det första vikten av förutsägbarhet vid utformningen av straffansvaret (s. 76). För det andra vikten av utformningen av informationsmaterial till arbetsgivare (s. 81-82) gällande rådande regelverk.

Därutöver vill myndigheten tillägga att det är svårt att bedöma de faktiska effekterna av ett införande av förslagen på det totala antalet arbetstillstånd. I den konsekvensanalys som görs i betänkandet förs ett resonemang om att antalet arbetstillstånd både kan komma att öka och minska. Eventuella minskningar bedöms dock främst ske av arbetstillstånd för lågkvalificerad arbetskraft. Därtill är det också svårt att bedöma om ett eventuellt minskat antal arbetstillstånd skulle leda till minskad sysselsättning eller om det istället skulle leda till att arbetsgivarna i ökad utsträckning skulle använda sig av illegal arbetskraft. Det senare vore problematiskt, bland annat av skattemässiga skäl.

Kommentarer i övrigt

Arbetsförmedlingen ser behov av direktåtkomst till uppgifter om tredjelandsmedborgare från Migrationsverket för att enklare kunna kontrollera rätten för dessa att arbeta i Sverige. Detta behov omfattar uppgifter om personer som är inskrivna på Arbetsförmedlingen. Betänkandet lägger inte fram ett sådant förslag varför Arbetsförmedlingen vill lyfta frågan i detta remissyttrande.

Arbetsförmedlingen vill även göra ett par tillägg till den konsekvensbeskrivning av förslagen som görs på s. 107-112.

Betänkandet beskriver ökade kostnader för handläggning om förslagen implementeras då utredarna ser en risk för att personer som tidigare ansökt om anställningstillstånd, vid en skärpning av regelverket, istället kommer att ansöka om asyl eller familjeåterförening (s. 110). Arbetsförmedlingen vill tillägga att om så blir fallet så kommer kostnaderna sannolikt även att öka för Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag. Arbetsförmedlingen bedömer dock att ökningen borde vara övergående och till största del omfatta de

individer vars befintliga arbetstillstånd avslås vid förlängning eller återkallas i samband med Migrationsverkets efterkontroller.

Utöver ovan vill Arbetsförmedlingen också lyfta fram att det nyligen förändrade regelverket för uppehållstillstånd av asylskäl, med ett ökat inslag av tillfälliga uppehållstillstånd som huvudregel, kan leda till att handeln med anställningsavtal blir vanligare och att personer påbörjar anställningar som inte ger arbetstagaren den lön som denne har rätt till enligt anställningsavtalet. I detta blir det viktigt att den utökning av efterkontroller hos Migrationsverket som föreslås i betänkandet kopplas samman med den kontroll av försörjning och anställning som Migrationsverket gör idag inför beviljande av permanent uppehållstillstånd.

Slutligen vill Arbetsförmedlingen även tillstyrka beslutet (s. 124-125) att inte lägga fram ett förslag om att lagstifta vad gäller rekryteringsåtgärder för att uppfylla kravet på utannonsering enligt 6 kap. 2 § andra stycket UtL, eftersom arbetsgivare enligt dagens lagstiftning inte är förhindrade att välja andra rekryteringsvägar än Platsbanken så länge unionsföreträdet respekteras.

På Arbetsförmedlingens vägnar

Mikael Sjöberg
generaldirektör

Julia Asplund
Julia Asplund

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Mikael Sjöberg. Ärendet har föredragits av kvalificerad handläggare Julia Asplund. I den slutliga handläggningen av ärendet har enhetschef Anna Araskog deltagit.

